

Συζήτηση με θέμα:

Πληθωρισμός – οικονομική κρίση – πόλεμος – μιλιταρισμός

10 Σεπτέμβρη 2022

Το θέμα μας σήμερα είναι η οικονομική κρίση που ξεδιπλώνεται γύρω μας, οι ανταγωνισμοί και οι πόλεμοι που γεννά, αλλά και η απαρχή των αντιστάσεων που αρχίζει να αναπτύσσει η εργατική τάξη.

Γιατί η προσπάθεια των αφεντικών και των κυβερνήσεών τους να μετακυλήσουν τα βάρη της κρίσης στον εργαζόμενο λαό έχει ήδη πυροδοτήσει αγώνες και έχει προκαλέσει μια πλατιά συζήτηση για το πώς μπορούμε ως εργαζόμενοι να προστατευθούμε.

Μας περιμένουν καταιγίδες.

Σήμερα, η *περιστολή του εμπορίου και της παραγωγής αγαθών διεθνώς* που νιώθουμε από το 2008, έρχεται να σμίξει με τη φτωχοποίηση της εργατικής τάξης και στρωμάτων της μεσαίας τάξης που φέρνει ο *πληθωρισμός*.

Η κρίση αυτή προέλαυσε ήδη πριν την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία αλλά έχει επιδεινωθεί από αυτήν. Έχει να κάνει με την μακροχρόνια καθοδική καμπύλη του καπιταλισμού.

Θα ξεκινήσω από αυτά που άμεσα αντιμετωπίζουμε, και από εκεί θα προχωρήσω σε μερικές γενικεύσεις για να ξεκινήσουμε τη συζήτηση.

1) Πληθωρισμός

Τα στοιχεία μάς λένε ότι ο πληθωρισμός στην Ελλάδα, οι τιμές δηλαδή, έχουν αυξηθεί κατά 11,3% σε σχέση με πέρσι.

Αλλά και στην ευρωζώνη τον περασμένο μήνα, ο ετήσιος πληθωρισμός ήταν στα 9,1%: το υψηλότερο ποσοστό από τότε που άρχισαν να τηρούνται τέτοιες στατιστικές. Υπάρχουν βέβαια μεγάλες διαφορές στην Ευρωζώνη. Στην Εσθονία έχει φτάσει στα 25,2%, στη Γερμανία 8,8%. Αντίστοιχα, στις ΗΠΑ ήταν 8,3% τον Αύγουστο.

Στην εφημερίδα *New York Times* δημοσιεύθηκε πριν λίγες μέρες κύριο άρθρο με τίτλο «Europe at center of global economic shocks» [Η Ευρώπη στο επίκεντρο των παγκόσμιων οικονομικών κλειδονισμών]. Ο τίτλος βέβαια αναφέρεται στον ανεπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο, τον 'πρώτο κόσμο.' Τις συνθήκες που αντιμετωπίζει ο λαός στη Σρι Λάνκα τις μάθαμε τον Ιούλιο με την εξέγερση εκεί. Και ο πληθωρισμός στον Λίβανο, που έχει την πρωτιά παγκοσμίως σήμερα είναι στα 90%.

Η τελευταία παράγραφος του άρθρου, από ένα think tank της Οξφόρδης είναι ενδεικτική του τόνου πανικού: «Ζούμε τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή καταστροφή στην ιστορία, με περισσότερους ανθρώπους να ωθούνται πιο γρήγορα σε τρομερή φτώχεια από ποτέ» – λέει ο καθηγητής της Οξφόρδης κ. Goldin – «Είναι μια εξαιρετικά επικίνδυνη στιγμή για την παγκόσμια οικονομία».

Αυτή η παγκόσμια οικονομία είναι η οικονομία του κέρδους, όπου παράλληλα υπάρχει και μεγάλη αύξηση του πλούτου για μερίδες ιδιοκτητών κεφαλαίου. Αυτή η οικονομία είναι επικίνδυνη και αδιέξοδη για όλο τον κόσμο της εργασίας.

Στην προχθεσινή *Ναυτεμπορική* διαβάζουμε: «Σε μία άνευ προηγουμένου "δίνη" έχει εισέλθει η παγκόσμια οικονομία, που εκτείνεται πέραν της σημερινής κρίσης του κόστους διαβίωσης, με κορυφαίους αξιωματούχους να κάνουν λόγο για τεκτονικές αλλαγές που βρίσκονται σε εξέλιξη και οι οποίες αναδιαμορφώνουν το τοπίο.¹ (Το άρθρο αυτό συνοδεύεται στην ιστοσελίδα της εφημερίδας από την εικόνα μιας υδρόγειου στο χείλος του γκρεμού).

Ναι, η κρίση αυτή είναι παγκόσμια. Οι κύριες καπιταλιστικές οικονομίες που επηρεάζονται σήμερα είναι η ΕΕ, οι ΗΠΑ και η Κίνα – και αντιπροσωπεύουν τα ¾ της παγκόσμιας οικονομίας.

Οι επιπτώσεις του πληθωρισμού για τους εργαζόμενους είναι ευρύτερη. Δεν αφορά μόνο το σουπερμάρκετ ή το «καλάθι της νοικοκυράς» (όρος που ξεχειλίζει αλαζονεία και σεξισμό). Υπολογίζεται ότι σε επίπεδο ευρωζώνης, τα είδη πρώτης ανάγκης μαζί με την ενέργεια έχουν συνολικά αυξηθεί κατά 38,3% τον Αύγουστο. Αυτό είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα για τους εργαζόμενους.

Οι εξάρσεις πληθωρισμού είναι περιοδικές και συνηθισμένες στον καπιταλισμό. Και ετούτος ο γύρος είχε ξεκινήσει πριν ακόμα την πανδημία. Μετά την πανδημία πήρε φόρα, και με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία επιταχύνεται άγρια, ειδικά σε όσες χώρες εξαρτώνται ενεργειακά από τη Ρωσία.

2) Η αντίδραση των κεντρικών τραπεζών

Η εκτίναξη του πληθωρισμού απειλεί με αποσταθεροποίηση τις τράπεζες στις ιμπεριαλιστικές χώρες, και από αυτή τη σκοπιά κυρίως τον αντιμετωπίζουν οι κυβερνήσεις. Κυβερνήσεις και τράπεζες έχουν κινητοποιηθεί για να μη χάσουν χρήματα από τα δάνεια που έχουν δώσει. Τι κάνουν; *Αυξάνουν τα επιτόκια ενδο-τραπεζικού δανεισμού*. Αυτό γίνεται από τις κεντρικές τράπεζες σε όλο τον κόσμο (εκτός Ιαπωνίας μέχρι τώρα). Και το κάνουν γνωρίζοντας καλά ότι έτσι επισπεύδουν την επερχόμενη βαθιά ύφεση. Δεν είναι συνομωσία – απλά δεν έχουν άλλες επιλογές.

Επιχειρούν, δηλαδή, να μειώσουν τις τιμές ‘περιορίζοντας τη ζήτηση’, που σημαίνει ότι φρενάρουν την παραγωγή, και μειώνουν θέσεις εργασίας. Ουσιαστικά αντιμετωπίζουν τις πληθωριστικές πιέσεις σκάβοντας τον δικό μας λάκκο.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις 21 Ιούνη αύξησε το επιτόκιο δανεισμού για πρώτη φορά από το 2011 (κατά .75%). Στις 8 Σεπτέμβρη το αύξησε ξανά κατά το ίδιο ποσοστό.

Οι αυξήσεις αυτές κάνουν πιο δύσκολη την αποπληρωμή δανείων από τις χώρες που έχουν τα μεγαλύτερα χρέη, όπως Ιταλία, Ελλάδα και Ισπανία.

Οι χώρες της ευρωζώνης δεν έχουν την εναλλακτική να κόψουν παραπάνω νομίσματα προκειμένου να αποπληρώσουν τα παραφουσκωμένα χρέη τους ή να καλύψουν κοινωνικές παροχές. Ούτε μπορούν να υποτιμήσουν το νόμισμά τους ώστε να δώσουν κάποια ώθηση στις εξαγωγές. Εξ’ ου και κατά τη *New York Times* βρίσκονται στη χειρότερη θέση.

Ήδη η παραγωγή στη μεταποίηση στην ευρωζώνη μειώνεται. Αυτή τη στιγμή τα αποθέματα απούλητων προϊόντων στην ευρωζώνη γνωρίζει τη μεγαλύτερη αύξηση της τελευταίας

¹ <https://m.naftemporiki.gr/story/1903771/tektonikes-allages-stin-pagkosmia-oikonomia-pos-ftasame-os-edo-ti-epetai>

25ετίας. Στη Γερμανία συντελείται η μεγαλύτερη περιστολή της παραγωγής, στη διύλιση πετρελαίου και στον κολοσσό της χημικής βιομηχανίας BASF, για παράδειγμα.

Η *Handelsblatt*, η βασική οικονομική εφημερίδα της Γερμανίας, λέει ότι το ζήτημα δεν είναι εάν μπαίνουμε σε περίοδο ύφεσης ή όχι, αλλά πόσο θα κρατήσει. Και για εμάς, βέβαια το ζήτημα είναι τι επιπτώσεις θα έχει για τους εργαζόμενους, που θα αντιμετωπίσουμε τη μαζική ανεργία και τον πληθωρισμό να καλπάζει ταυτόχρονα.

Η Fed (Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ) έχει αυξήσει τα επιτόκια για πρώτη φορά εδώ και 11 χρόνια. Σε αυξήσεις επιτοκίων έχει προχωρήσει και η κεντρική τράπεζα της Κίνας – εκεί όπου 300 εκατομμύρια άνθρωποι παραμένουν σε λοκ ντάουν και η οικονομία επιβραδύνεται· επιβαρύνεται επιπλέον από βαθιά κρίση και σκάνδαλα στον κατασκευαστικό τομέα.

3) Λίγα λόγια για τις ανοδικές τιμές της ενέργειας

Οι αυξήσεις στις τιμές της ενέργειας είχαν ξεκινήσει πριν την εισβολή της Μόσχας στην Ουκρανία. Ένα σημαντικό αίτιο είναι οι λεγόμενες ‘πράσινες’ πολιτικές διάφορων κυβερνήσεων που μετατρέπουν την περιβαλλοντολογική καταστροφή που φέρνει ο καπιταλισμός σε χρυσορυχείο για τις ίδιες τις εταιρείες που ευθύνονται γι’ αυτόν. Η εξέγερση των κίτρινων γιλέκων στη Γαλλία το 2017 έτσι ξεκίνησε, γύρω από τον πράσινο φόρο στη βενζίνη.

Η τιμή του φυσικού αερίου που έχει 10πλασιαστεί σε σχέση με πέρσι στην Ευρώπη. Όταν δε ανακοινώθηκε το κλείσιμο του αγωγού Nordstream 1, προς τη Γερμανία, η τιμή του ευρώ έπεσε σε χαμηλό 20/ετίας έναντι του δολαρίου.

Εξαγγέλθηκαν μέτρα ‘εξοικονόμησης’ σε Ισπανία και Πορτογαλία το καλοκαίρι· πολλές κυβερνήσεις έχουν προχωρήσει σε ‘επιδοτήσεις’ στα νοικοκυριά κ.λπ.: ‘Όλα τελικά θα βγουν από τις τσέπες και τον ιδρώτα του εργαζόμενου λαού, αργά ή γρήγορα.

Στη Γαλλία η κυβέρνηση ανακοίνωσε πλαφόν στα 15% για αυξήσεις στην τιμή της ενέργειας από το 2023, και 45 δισ. σε επιδοτήσεις νοικοκυριών. Η Γερμανική κυβέρνηση ουσιαστικά εθνικοποιεί (δηλαδή επωμίζεται τα χρέη) τέτοιων εταιριών για να μην διακοπεί η παροχή ενέργειας.

Με αυτά τα μέτρα οι κυβερνήσεις επιδιώκουν να μετριάσουν την κατάσταση, προκειμένου να ανακόψουν την ανάπτυξη των αναπόφευκτων αντιδράσεων.

Ότι ίδιο έκαναν και στη διάρκεια της πανδημίας, με κορυφαίο παράδειγμα τα 3,3 τρις σε διάφορα επιδόματα στις ΗΠΑ. Και αυτά τα μέτρα τροφοδότησαν τον πληθωρισμό (ειδικά η εκτύπωση νομισμάτων που δεν αντιστοιχούν σε παραγόμενα αγαθά). Την ίδια δυναμική έχουν οι γενναίες αυξήσεις στην παραγωγή και την αγορά όπλων.

Οι ανακοινώσεις από την κοιμισιόν προχτές είναι ένα ευχολόγιο. Τι πραγματικά συμβαίνει πίσω από τις δημόσιες σχέσεις φάνηκε από την πρόταση για ειδικό φόρο στα υπερκέρδη των εταιριών ενέργειας – μόνο όταν ανεβαίνουν πάνω από το 20% των κερδών που είχαν το 2019! Φανταστείτε – τόσο περίπου έχει χάσει σε αγοραστική δύναμη ο μισθός μας από τότε.²

² <https://m.naftemporiki.gr/story/1903825/energeiaki-krisi-oi-protaseis-tis-komision-xoris-plafon-sto-rosiko-aerio>

<https://m.naftemporiki.gr/story/1905242/energeia-pos-tha-meiothei-i-katanalosi-stin-ellada>

<https://m.naftemporiki.gr/story/1904028/energeiaki-krisi-periorismo-tis-zitisis-stis-ores-aixmis-proteinei-i-komision-olo-to-sxedio>

Πτώση του ευρώ έναντι του δολαρίου (που ανέφερα πριν) εντείνει και αυτή τις πληθωριστικές τάσεις – με δεδομένο το επίπεδο των εισαγωγών από τις ΗΠΑ

4) Ο πόλεμος στην Ουκρανία και η παγκόσμια καπιταλιστική αταξία πραγμάτων.

Στη συνάντηση της κομισιόν, όταν Γαλλίδα βουλευτής επέδειξε τους λογαριασμούς ρεύματος μιας οικογένειας και απαιτούσε κάποια δράση ή ανακούφιση, η κ. Φαν ντερ Λάιεν της είπε να στείλει τους λογαριασμούς στη Μόσχα.

Ο πόλεμος, όμως, της Ρωσίας έχει επιταχύνει διαδικασίες *ήδη* σε εξέλιξη. Επίσης πρέπει να ειπωθεί ότι οι περικοπές στη ροή του φυσικού αερίου έγιναν κατόπιν επιβολής κυρώσεων σε βάρος Ρωσικών εταιρειών.

Αυτό που συμβαίνει είναι ότι, πέρα από την εκτίναξη των τιμών και την επερχόμενη οικονομική ύφεση, ο σημερινός κόσμος χαρακτηρίζεται από απότομες μετατοπίσεις στην ιμπεριαλιστική «παγκόσμια τάξη» που επέβαλαν οι νικητές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Αυτές οι συγκρούσεις, οι οποίες οξύνθηκαν σημαντικά από τον πόλεμο της Μόσχας εναντίον του λαού της Ουκρανίας, αναπτύσσονται εδώ και χρόνια.

Ο άκρατος ανταγωνισμός για τα κέρδη διαρρηγνύει αυτό το συνονθύλευμα ισχυρότερων έναντι ασθενέστερων καπιταλιστικών κρατών που απαρτίζουν τη λεγόμενη Ευρωπαϊκή Ένωση, με απόλυτη αδιαφορία για τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα των εργαζομένων. Οι νομισματικοί και εμπορικοί πόλεμοι, καθώς και η μετατροπή τους σε συμβατικούς πολέμους, είναι στον ορίζοντα. Το καθεστώς στο Πεκίνο που έχει επεκτατική νοοτροπία και είναι διαμορφωμένο μέσα από τον σταλινισμό εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει για την Ουάσιγκτον *τη μεγαλύτερη πρόκληση*, στην Ασία, τον Ειρηνικό και αλλού.

5) Η διάλυση της ΕΕ προχωρά

Ιταλία είναι στο επίκεντρο των εντάσεων και των ανταγωνισμών στην Ευρώπη σήμερα.

Το εξωτερικό χρέος της Ιταλίας είναι τώρα στα 2,5 τρισ. Δολάρια, 150% του ΑΕΠ. Αυτό το ποσό είναι μεγαλύτερο από τα χρέη της Ελλάδας, της Πορτογαλίας της Ιρλανδίας και της Ισπανίας όλα μαζί. Οι πιέσεις αυτές επιτείνει η πολιτική κρίση εκεί, με την παραίτηση στις 21 Ιούλη του πρωθυπουργού Μάριο Ντράγκι. Οι εκλογές έχουν οριστεί για τις 25 Σεπτέμβρη, και είναι πιθανό να αναδείξουν κόμματα εχθρικά προς την ΕΕ θα αναδειχτούν.

Οι πιο αδύναμες οικονομίες είναι στα πρόθυρα σοβαρής κρίσης, και η Ελλάδα ειδικά – μετά από την κρίση του 2008 και τις περικοπές σε ό,τι έχει να κάνει με κοινωνικές υπηρεσίες που χρειάζεται ο εργαζόμενος λαός.

Εκτός από την πολιτική κρίση στην Ιταλία είδαμε την παραίτηση Τζόνσον στη Βρετανία, και έπονται άλλα. Οι καπιταλιστές που κυβερνούν σε κάθε μία από τις χώρες της ΕΕ θα στραφούν όλο και πιο έντονα ενάντια στην εργατική τάξη από την οποία αντλούν τα κέρδη τους. Και θα επιδιώξουν να μας στύψουν όλο και πιο πολύ. Παράλληλα ο φόβος, που τους προκαλούμε (ακόμα και όπου δεν έχουν ξεσπάσει ακόμα σημαντικοί εργατικοί αγώνες) δημιουργεί διαφωνίες και εντάσεις ανάμεσα στις διάφορες πτέρυγες της αστικής τάξης και των αστικών κομμάτων.

Οι πιέσεις στις οποίες αναφέρθηκα οδηγούν αδυσώπητα σε αγεφύρωτους ανταγωνισμούς και σε πολιτικές κρίσεις και εντός της ΕΕ. Με άλλα λόγια αυτό που έχουμε συνηθίσει να αποκαλούμε Ευρωπαϊκή Ένωση το επόμενο διάστημα θα τσακίζεται όλο και πιο έντονα στη θάλασσα του ανταγωνισμού.

6) Η εργατική τάξη σε άμυνα

Όλα δείχνουν ότι στις ΗΠΑ και στο Ηνωμένο Βασίλειο η μακρά περίοδος υποχωρήσεων του εργατικού κινήματος έχει φτάσει στα όριά της, και οι αγώνες έχουν αρχίσει να παίρνουν την ανιούσα. Δεν μπορώ να μην αναφέρω τις κινητοποιήσεις που πραγματοποιούν (και είναι σε εξέλιξη) 40.000 εργαζόμενοι/ες στους σιδηροδρόμους του ΗΒ. Για να το καταφέρουν αυτό με έναν τρόπο σχετικά ενωμένο είναι από μόνο του μια ιστορία, ξεπερνώντας τον κατακερματισμό ενός μωσαϊκού από εταιρίες και εργολάβους, ειδικότητες και διαφορετικά σωματεία.

115.000 εργαζόμενοι στα ταχυδρομεία απεργήσαν στις 26 Αυγούστου, όταν η εργοδοσία τους πρόσφερε ΣΣΕ με αυξήσεις 2%. Έπονται κυλιόμενες απεργίες. Στην καθαριότητα σε όλη τη Σκωτία. Οι λιμενεργάτες στον μεγαλύτερο σταθμό κοντέινερ του Ηνωμένου Βασιλείου στο Felixstowe απεργήσαν για 8 μέρες και έπεται το Λίβερπουλ.

Αυτές οι αντιδράσεις δεν έρχονται από το πουθενά: Ο πληθωρισμός [στο ΗΒ] έχει φράσει στα 11,7%. Είχαν αυξήσεις 54% στο ρεύμα τον Απρίλη, και έπεται άλλη μία αύξηση τον Οκτώβρη. Οι εταιρείες επικαλούνται τον πόλεμο στην Ουκρανία για τις αυξήσεις. Η κυβέρνηση εκεί εκτιμά ότι ο τιμάριθμος θα αυξηθεί κατά 18,6% τον Γενάρη. Για είδη πρώτης ανάγκης (π.χ. γάλα 19,4%) οι αυξήσεις είναι πολύ μεγαλύτερες. Το ΗΒ έχει τον υψηλότερο πληθωρισμό μεταξύ των ιμπεριαλιστικών χωρών που συμμετέχουν στο G-8.

Οι αγώνες αυτοί διεξάγονται παράλληλα με μια εκστρατεία ανοικοδόμησης των συνδικάτων και ενσωμάτωσης νέων μελών. Η συνδικαλιστική πυκνότητα στο ΗΒ είναι τώρα σχεδόν στο 25%, το υψηλότερο ποσοστό στην Ευρωπαϊκή ήπειρο.

Έχουμε ένα πολύ θετικό παράδειγμα από τις κινητοποιήσεις στη Γερμανία για Αυτόματη: 12.000 λιμενεργάτες απεργήσαν τον Ιούνιο για 48 ώρες. Είχαν 40 χρόνια να κάνουν κάτι τέτοιο, να μπλοκάρουν δηλαδή τις εξαγωγές της μεγαλύτερης εξαγωγικής οικονομίας της Ευρώπης. Δεν εκπλήσσει ότι τα δικαστήρια έβγαλαν παράνομη την απεργία τους μέχρι 26 Αυγούστου. Αρχές Σεπτέμβρη υπέγραψαν τα συνδικάτα εκεί ΣΣΕ με αυξήσεις 9,4% και αυξήσεις ανάλογα με τον πληθωρισμό για το 2023.

7) Παράκαμψη προς τις ΗΠΑ

Ο εργαζόμενος λαός εκεί αντιμετωπίζει μια πολύπλευρη κρίση που έχει ενταθεί από το 2008 και αγγίζει βαθιά την καθημερινότητα για εκατομμύρια ανθρώπους. Περιλαμβάνει την εξάπλωση της εξάρτησης στα ναρκωτικά, την άνοδο της ψυχασθένειας, των αυτοκτονιών και του εγκλήματος.

Το προσδόκιμο ζωής ελαττωνόταν στις ΗΠΑ ήδη από πριν την πανδημία (2014), αλλά από το 2019 ως το 2021, μέσα σε 2 χρόνια, έφτασε να είναι 76.1 έτη. Μέσα σε 2 χρόνια ο κόσμος έχασε 2,7 χρόνια από τη ζωή του! Μια τέτοια πτώση έχει να σημειωθεί από τη δεκαετία του 1940. Για τους ιθαγενείς Αμερικανούς είναι τώρα 65,2 (μια πτώση 6,5 ετών), και για τους Αφροαμερικανούς 70,8 έτη

Το 2021, αυξήθηκαν κατά 15% οι θάνατοι από ναρκωτικά (108.000 άνθρωποι, ένα εκατομμύριο άνθρωποι από το 1999). Οι αυτοκτονίες 35% επάνω ανάμεσα 200 και 2018.

Συνεχίζει να αυξάνεται σε δυσθεώρητα ύψη το κόστος της ιατροφαρμακευτικής ασφάλισης.³

Οι αγώνες που βρίσκονται σε εξέλιξη εκεί έχουν να κάνουν με τον πληθωρισμό, αλλά κυρίως με – θα λέγαμε – ζητήματα ζωής και συνθηκών. Κυρίως τα απάνθρωπα ωράρια που καταργούν κάθε έννοια ελεύθερου χρόνου και οικογενειακής ζωής.

Θα δώσω το παράδειγμα των σιδηροδρομικών και άλλων ειδικοτήτων στις μεταφορές. Εκεί τώρα οι εταιρείες ζητούν «πληρώματα» του ενός, σε εμπορευματικά τραίνα μήκους χιλιομέτρων. Έχουν ήδη, όμως, προβεί σε 29% μείωση προσωπικού τα τελευταία 6 χρόνια. Αυτό σημαίνει εντατικοποίηση και ώρες ατελείωτης δουλειάς, και ώρες αναμονής που πρέπει να είσαι σε θέση να αναλάβεις υπηρεσία αμέσως με ένα τηλεφώνημα. Από 15 Σεπτέμβρη 120.000 εργαζόμενοι έχουν τη δυνατότητα να βγουν σε απεργία, ύστερα από υποχρεωτική κυβερνητική διαίτησία. Τα αιτήματά τους επικεντρώνονται στα ωράρια εργασίας και σε θέματα ασφάλειας, καθώς και στο μισθολογικό. Προχθές ανακοινώθηκε συμφωνία για αυξήσεις 24% σε διάστημα 5 ετών, 14% άμεσα. Το 1/3 των μετακινήσεων υλικών και εμπορευμάτων για τη βιομηχανία γίνεται με τους σιδηροδρόμους και υπολογίζουν ότι μια απεργία θα κόστιζε 2 δισ. δολάρια την ημέρα – εξ' ου και η υποχρεωτική διαίτησία, με τη συμμετοχή του Μπάιντεν. Θα ακολουθήσει ψηφοφορία από τη βάση.⁴ Η συμφωνία ΔΕΝ περιλαμβάνει τα θέματα ασφάλειας, πληρωμάτων, ωραρίων. Μένει να δούμε πώς θα αντιδράσουν οι εργαζόμενοι/ες.

Τα δωδεκάωρα 6/ήμερα έχουν επιβληθεί σε μία σειρά βιομηχανίες, όπως για παράδειγμα στα τρόφιμα και ποτά. Και εκεί έχουν ξεσπάσει απεργίες. Πρόκειται για απεργιακούς αγώνες που κρατούν μήνες, και όπου γίνεται ταυτόχρονα αγώνας για το ίδιο *το δικαίωμα* στην απεργία.

Εδώ θα αναφερθώ στο ορυχείο Warrior Met. Παλεύουν εδώ και 13 μήνες για να επανέλθουν οι μισθοί εκεί που ήταν το 2015. Τα δικαστήρια έχουν ήδη επιβάλει ότι η περιφρούρηση πρέπει να απέχει 300 μέτρα μακριά από την πύλη. Τον περασμένο μήνα, όμως, το νέο όργανο υποχρεωτικής διαίτησίας του Μπάιντεν αποφάνθηκε ότι το συνδικάτο ανθρακωρύχων, το UMW, είναι υπεύθυνο και πρέπει να πληρώσει για τα διαφυγόντα κέρδη της επιχείρησης, 13,3 εκατ. δολάρια! Το συνδικάτο δηλώνει αποφασισμένο να το παλέψει, διότι κάτι τέτοιο ισοδυναμεί με απαγόρευση απεργιών εάν περάσει.

Έχουν λοιπόν ξεκινήσει σημαντικοί αμυντικοί αγώνες στις ΗΠΑ, πολλοί από τους οποίους αφορούν στη συγκρότηση/οργάνωση/αναγνώριση σωματείων ικανών να διεκδικήσουν συλλογικές συμβάσεις.

Γιατί, ναι, είναι κάτω από τέτοιες συνθήκες που ως εργαζόμενοι στρεφόμαστε προς τα φυσικά μας αμυντικά εργαλεία.

8) Επιθέσεις στα δημοκρατικά δικαιώματα που έχουν κερδηθεί με αγώνες πολλών δεκαετιών

Αναφέρω τα παραδείγματα από τις ΗΠΑ και γιατί είναι ακραίες οι απαιτήσεις των εργοδοτών όσον αφορά τα ωράρια, αλλά και γιατί συνοδεύονται από έντονες πιέσεις στις

³ <https://themilitant.com/2022/09/10/capitalisms-crisis-lowers-life-span-of-working-people/>

⁴ <https://www.euro2day.gr/news/world/article/2151784/hpa-apofeyhthhke-apergia-sta-trena-ayxshsh-misthon.html>

δημοκρατικές κατακτήσεις που έχει ανάγκη η εργατική τάξη για να οργανωθεί και να αγωνιστεί. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη καθόλου δεν πρωτοτυπεί εδώ (νόμος Χατζηδάκη. Επιθέσεις στη Μαλαματίνα, Υποκλοπές, Αστυνομία στα πανεπιστήμια). Σε όλο τον κόσμο, καθώς το εργατικό κίνημα προσπαθεί να ανοίξει τα φτερά του ύστερα από μια περίοδο συνεχών υποχωρήσεων, έχει να παλέψει ενάντια στα αφεντικά αλλά και ενάντια σε περιοριστικά μέτρα που μας δένουν σε μια κόλα χαρτί, από τη μία, και την κρατική καταστολή από την άλλη.

Και όχι μόνο από δηλωμένες, δεξιές κυβερνήσεις. Η κυβέρνηση Μπάιντεν, για παράδειγμα, διέταξε μεταμεσονύχτιο ντου του FBI στο συγκρότημα του Τραμπ το οποίο έκανε φύλο και φτερό για να βρει ντοκουμέντα που ήδη γνώριζε. Αυτή η πράξη νομιμοποίησε την ίδια πρακτική 10 μέρες αργότερα (που πλέον δεν ήταν στα πρωτοσέλιδα) απέναντι σε 2 οργανώσεις για τα δικαιώματα των Μαύρων. Αυτές δεν έχουν μια στρατιά από δικηγόρους και εκατομμύρια δολάρια στη διάθεσή τους.

Το περασμένο μήνα επίσης, το FBI έχει ειδικά βάλει στο στόχαστρο το κίνημα αλληλεγγύης με την Κούβα στις ΗΠΑ, καθώς και στο Πουέρτο Ρίκο.

Αυτές είναι οι πιο πρόσφατες περιπτώσεις.

9) Προοπτική

Το ξεκίνημα ευρύτερων απεργιακών και άλλων κινητοποιήσεων θα φτάσει και εδώ, είναι αναπόφευκτο. Το θέμα δεν είναι το αν, αλλά το πότε, το πώς, και το γύρω από τι. Και εδώ είναι που έχουμε πολλά να μάθουμε από τους αγώνες που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη, αλλά και από τους αγώνες του παρελθόντος.

Θα αναφερθώ συνοπτικά σε μερικά από αυτά τα διδάγματα που αξίζουν να συζητηθούν – αφορούν το σήμερα αλλά και τους αγώνες που έρχονται. Δεν είναι συνθήματα. Είναι στόχοι που συνιστούν μια προοπτική, διεθνώς.

α) Βασικό σημείο εκκίνησης είναι να οργανώνουμε έμπρακτα τη συμπαράστασή μας, **να αγκαλιάζουμε με αλληλεγγύη κάθε συνδικαλιστικό αγώνα που ξεσπά**. Η ανάπτυξη αυτών των ανταντακλαστικών χωρίς κομματικούς ή άλλους υπολογισμούς είναι από μόνη της μια κατάκτηση.

β) Το εργατικό κίνημα χρειάζεται σύσσωμο να αγωνιστεί για την προσθήκη **ρήτρας αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής** μισθών, συντάξεων και επιδομάτων σε κάθε σύμβαση (συλλογική, επιχειρησιακή). Να υποχρεώσουμε αφεντικά και κυβέρνηση να καλύπτουν τις μειώσεις στο εισόδημά μας από τον πληθωρισμό. Δεν είναι δυνατόν, μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα να αποτρέψουμε τις περιοδικές εξάρσεις πληθωρισμού. Αλλά μπορούμε και πρέπει να αναπτύξουμε τις απαραίτητες συνεργασίες και να παλέψουμε για να προστατευθούμε από τις επιπτώσεις του. Για να πετύχουμε κάτι τέτοιο, μόνο στις ίδιες μας τις δυνάμεις μπορούμε να στηριχθούμε ως εργαζόμενοι. Πρόκειται για ένα αίτημα που αφορά την εργατική τάξη διεθνώς. Για παράδειγμα, οι οδηγοί αστικών λεωφορείων στο Μάντσεστερ κέρδισαν πρόσφατα αυξήσει 11%. Αλλά το παιχνίδι είναι στημένο. Οι πραγματικές του αποδοχές έχουν μειωθεί πριν καν να δουν την αύξηση αυτή.

γ) Είναι πλέον κοινό μυστικό ότι έχουμε μπει σε μια περίοδο ύφεσης. Η ανεργία θα αυξηθεί μαζί με τον πληθωρισμό. Το συνδικαλιστικό κίνημα πρέπει να διασφαλίσει τη δυνατότητα εργασίας. Χρειαζόμαστε **μείωση των ωρών εργασίας στις 30 ώρες, χωρίς μειώσεις μισθών**, για να ανοίξουν θέσεις εργασίας. Ταυτόχρονα να απαιτήσουμε από τις κυβερνήσεις

τη χρηματοδότηση προγραμμάτων δημοσίων έργων για την κάλυψη των αναγκών μας: σχολεία, νοσοκομεία, έργα αποχέτευσης, αντιπλημμυρικά, δασοπροστασίας, διαχείρισης απορριμμάτων και πολλά άλλα.

δ) Τα συνδικάτα πρέπει να επωμιστούν τον αγώνα για τον εργατικό **έλεγχο της παραγωγής**. Αλλιώς δεν είναι δυνατόν να διασφαλιστούν η υγιεινή και η ασφάλεια στη δουλειά και τα ανθρώπινα ωράρια. Αυτό θα μας επιτρέψει να ξεσκεπάσουμε τα πραγματικά κόστη παραγωγής των προϊόντων και υπηρεσιών που χρυσοπληρώνει ο κόσμος· θα συμβάλει στην προστασία του περιβάλλοντος. Απώτερα η εργατική τάξη θα είναι σε θέση να κατευθύνει την ίδια την παραγωγή προς την κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών.

ε) Η εργατική τάξη χρειάζεται να διαμορφώσει **τη δική της εξωτερική πολιτική**. Τα αφεντικά μας αναζητούν το κέρδος σε ολόκληρο τον πλανήτη (επενδύσεις, αγορές, πρώτες ύλες). Για να τα προστατεύσουν, και απέναντι στους ανταγωνιστές τους, δεν διστάζουν να ανοίξουν πολεμικές συρράξεις,

Ως εργαζόμενοι έχουμε συμφέρον να υποστηρίξουμε τον αγώνα του λαού της Ουκρανίας για την ανεξαρτησία του απέναντι στην εισβολή της Μόσχας. Τα στρατεύματα της Ρωσίας πρέπει να αποχωρήσουν από την Ουκρανία,

στ) Για να αναπτύξουμε και να εφαρμόσουμε ένα αγωνιστικό-ταξικό πρόγραμμα όπως αυτό που μόλις ανέφερα χρειαζόμαστε μια **ρήξη με τα κόμματα των εργοδοτών μας**.

Χρειαζόμαστε ένα κόμμα βασισμένο στα συνδικάτα, ικανό να αγωνιστεί για όλο τον εργαζόμενο λαό. Είναι ένα αναγκαίο βήμα για να ανοίξει ο δρόμος για την ανατροπή της καπιταλιστικής κυριαρχίας και να την αντικαταστήσουμε με την εξουσία της ίδιας της εργατικής τάξης και των εργαζόμενων αγροτών

10) Μαζικοί αγώνες θα ξεσπάσουν, όπως τον Ιούλιο στη Σρι Λάνκα, καθώς η κατάσταση γίνεται χειρότερο από ανυπόφορη. Αυτός είναι ο εφιάλτης των κυριάρχων. Μεγαλύτερος όμως εφιάλτης είναι αγώνες που συσπειρώνουν τον εργαζόμενο λαό γύρω από μια δική του ανεξάρτητη ηγεσία, ικανοί να οδηγήσουν στην ανατροπή συνειδητά, ικανοί να υπερασπίσουν τις κατακτήσεις τους σε βάθος χρόνου· όπως έγινε για τελευταία φορά στον κόσμο στην Κούβα. Οι αγώνες για να φτάσουμε ως εκεί είναι οι αγώνες του σήμερα και του αύριο, ξεκινώντας από την οικοδόμηση σωματείων για να αμυνθούμε απέναντι στη θύελλα που επιφυλάσσει το αδιέξοδο σύστημα του κέρδους.

Νατάσα Τερλεξή